

На основу члана 55. Закона о високом образовању ("Сл. гл. РС", број 76/05) и члана 38. Статута Архитектонског факултета у Београду, Наставно-научно веће је на седници одржаној 12.3.2008. године, донело је

ПРАВИЛНИК О ДОКТОРСКИМ СТУДИЈАМА

I. ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Правилником о докторским студијама (у даљем тексту: Правилник) се уређују услови, начин и поступак уписа на трећи степен академских студија, организација и руковођење студијама и поступак израде и одбране докторске дисертације на Архитектонском факултету у Београду (у даљем тексту Факултет).

Члан 2.

Факултет организује докторске студије у циљу:

- образовања на трећем степену академских студија из подручја за која је матичан,
- оспособљавања кадрова за рад у високом образовању на подручјима за која је матичан,
- унапређења научно-истраживачког, уметничко-истраживачког и стручног рада,
- развоја критичког мишљења,
- преношења знања на нове генерације из подручја за која је матичан,
- оспособљавања кадрова да самостално воде оригинална научна истраживања и развијају нове технологије.

Члан 3.

Докторске студије на Факултету су научног и уметничког карактера.

Настава на докторским студијама организује се у оквиру јединственог студијског програма.

Настава на докторским студијама научног карактера има две основне области истраживања: област архитектура и област урбанизам.

Настава на докторским студијама уметничког карактера има једну основну област истраживања: архитектура и урбанизам.

У оквиру сваке основне области истраживања могу постојати уже области истраживања.

Члан 4.

Висину школарине и остале надокнаде за докторске студије утврђује Савет Факултета на предлог Управе Факултета, о чему доноси одговарајућу одлуку.

Члан 5.

Средства за реализацију докторских студија Факултет може обезбедити у сарадњи са другим факултетима Универзитета у Београду и другим високошколским установама у земљи и иностранству, акредитованим научним установама и међународним организацијама.

Факултет студентима докторских студија обезбеђује коришћење опреме, којом располаже, а која је потребна за научно-истраживачки и уметничко-истраживачки рад.

Факултет омогућава коришћење библиотечног фонда из својих или других извора (књиге, монографије, научни часописи, друга периодична издања) у складу са могућностима, а у обиму потребном за остварење програма докторских студија. Студенти докторских студија имају приступ базама података доступним Факултету, које су неопходне за израду докторских дисертација и за научно-истраживачки и уметничко-истраживачки рад.

За извођење наставе на докторским студијама, Факултет обезбеђује одговарајући простор.

II. УСЛОВИ И НАЧИН УПИСА

Члан 6.

Упис на докторске студије врши се на основу конкурса који расписује Универзитет у Београду. У поступку расписивања конкурса, Факултет упућује Универзитету предлог броја студената који се уписује као и предлог ближих услова које кандидати треба да испуне да би стекли право уписа на студије. Предлог мора бити у складу са расположивим просторним, кадровским, техничким и другим могућностима Факултета као и процењеним друштвеним потребама на тржишту рада.

Конкурс се објављује пре почетка сваке школске године или пре почетка летњег семестра, у складу са одлукама Универзитета и Факултета.

У конкурс се наводи назив студијског програма, број студената који се прима, услови уписа, износ школарине, као и остала обавештења која се односе на услове уписа и студирања, у складу са одредбама Закона о високом образовању, Статута Универзитета, Статута Факултета и овог Правилника.

Члан 7.

У прву годину докторских студија може се уписати лице које има:

- 1) завршене одговарајуће основне и дипломске академске студије са најмање 300 ЕСПБ бодова, или
- 2) завршене одговарајуће основне студије према прописима који су важили до дана ступања на снагу старом Закоњу, или
- 3) у потпуности или делимично одслушану наставу на магистарским студијама, или
- 4) академски степен магистра наука, ако не пријави докторску дисертацију, у складу са одредбама члана 128. Закона о високом образовању.

Члан 8.

Право пријаве на конкурс за упис на докторске студије има лице које је:

- испунило неки од услова из претходног члана,
- зна најмање један светски језик и

- има просечну оцену утврђену Статутом Факултета, и то:
  - лице које има завршене основне и дипломске академске студије (мастер), са најмање 300 ЕСПБ бодова и општом просечном оценом од најмање 8 (осам) на основним академским и дипломским академским студијама;

- лице које је стекло, или стекне VII-1 степен према прописима који су важили до ступања на снагу Закона о високом образовању, уколико је завршило претходне нивое студија са просечном оценом најмање 8 (осам).

На конкурс се може пријавити и лице које има академски степен магистра наука стечен на овом Факултету, ако не пријави докторску дисертацију, у складу с одредбом члана 128. Закона о високом образовању.

Кандидати са просечном оценом на основним и дипломским академским студијама мањом од 8,00, као и кандидати који немају завршен одговарајући факултет могу се уписати на докторске студије на основу одговарајућих референци или диференцијалних радова. О свакој појединачној пријави кандидата који није завршио архитектонски факултет, одлуку о условима уписа доноси Веће докторских студија.

Члан 9.

Кандидат се пријављује на конкурс и том приликом подноси и предаје Студентској служби Факултета следећа документа:

- ◆ Молбу Већу докторских студија, за упис на докторске академске студије,
- ◆ кратку биографију,
- ◆ фотокопије стечених диплома на претходним нивоима академских студија, а оригинале на увид,
- ◆ фотокопије додатка дипломе или уверења о положеним испитима и потврде о средњој оцени, а оригинале на увид,
- ◆ списак научних и стручних радова (уколико их има),
- ◆ фотокопије радова (уколико их има), а оригинале на увид,
- ◆ доказ о знању једног светског језика,
- ◆ доказ о уплати накнаде за пријаву на конкурс,
- ◆ по потреби и друге доказе.

Кандидат својим потписом на молби за упис потврђује да прихвата правила конкурсисања на докторске студије, као и услове уписа уколико буде остварио право на упис.

Члан 10.

По закључењу конкурса формира се јединствена ранг листа кандидата који су конкурсисали за упис на докторске студије. Листа се формира према просечној оцени, односно другим датим критеријумима.

За кандидате који су стекли VII-1 степен према прописима који су важили до ступања на снагу Закона о високом образовању, узима се просечна оцена са основних студија која укључује дипломски рад. За кандидате који су завршили основне и дипломске академске студије, са најмање 300 ЕСПБ бодова, рачуна се просек свих оцена основних академских и дипломских академских студија, узимајући у обзир и завршни дипломски рад, уколико за исти постоји оцена.

Члан 11.

Право уписа на докторске академске студије имају кандидати са ранг листе формиране на основу датих критеријума, уколико се налазе на ранг листи у оквиру укупног броја студената објављеног у конкурс.

Члан 12.

Кандидати се пријављују на конкурс у термину који је утврђен у конкурс који расписује Универзитет у Београду.

Ранг листу пријављених кандидата формира Комисија коју образује Већа докторских студија и јавно је истиче у року од десет дана од дана закључења конкурса.

Писани приговор на ранг листу подноси се Већу докторских студија у року од 48 часова од истицања ранг листе. Веће докторских студија доноси одлуку о приговору у року од три дана и ова одлука је коначна.

Члан 13.

Кандидат који је остварио право на упис на докторске студије, мора се уписати најкасније до истека две седмице од дана истицања ранг листе, након чега губи право на упис.

Кандидат који је остварио право на упис подноси:

- два пријавна листа ШВ-20,
- две фотографије формата 3,5×4,5 cm не старије од 6 месеци,
- уверење о држављанству,
- извод из матичне књиге рођених,
- оригинале или оверене фотокопије
  - стечених диплома на претходним нивоима академских студија,
  - додатка дипломе или уверења о положеним испитима и потврде о средњој оцени,

• доказ о уплаћеној школарини за први семестар докторских студија, односно о првој рати уколико је одлуком Савета одобрена уплата у ратама, или доказ о ослобађању школарине,

- уговор о студирању,
- по потреби и друге доказе.

Факултет приликом уписа издаје кандидату индекс.

Одредба става 1. овог члана, које се односе на дипломе, не важе за кандидате који су поднели доказ да су покренули поступак признавања стране високошколске исправе, до окончања наведеног поступка.

Члан 14.

Страни држављани се уписују на докторске студије под истим условима као и домаћи држављани.

Испуњење услова за кандидате који су завршили претходно школовање у иностранству се констатује на основу решења о признавању дипломе о стеченом образовању, као и садржаја студијског програма односно плана и програма завршених студија кандидата.

Кандидат из става 2. овог члана, приликом пријављивања на конкурс, подноси решење Универзитета о признавању стране високошколске исправе и оствареном броју ЕСПБ бодова.

Кандидат – страни држављанин дужан је да при упису Факултету поднесе доказ да је здравствено осигуран за школску годину коју уписује.

Члан 15.

Статус студента докторских студија кандидати стичу уписом, а губе га исписом, завршавањем студија, или сходно члану 35 овог Правилника.

III. ОРГАНИЗАЦИЈА СТУДИЈА

Члан 16.

Студијски програм докторских студија одговара оптерећењу од 180 ЕСПБ бодова, а студије трају три школске године. Студијски програм је јединствен и обухвата студије научног карактера и студије уметничког карактера. Студије научног карактера су подељене на две основне области истраживања: 1) архитектура и 2) урбанизам. У оквиру основне области истраживања архитектура постоје уже научне области истраживања: студије архитектуре, технологије у архитектури и менаџмент, биоклиматска и еколошка архитектура, конструктивни системи, историја и теорија архитектуре и проучавање и заштита градитељског наслеђа.

У оквиру студија уметничког карактера постоји једна основна област истраживања 1) архитектура и урбанизам.

Уже научне области истраживања се могу мењати у оквиру истог студијског програма на почетку сваке школске године, без промене укупног броја ЕСПБ бодова.

Током све три године студија кандидат се бави студијским истраживачким радом у функцији своје докторске дисертације.

Током прве године студија, сви кандидати имају заједничку наставу.

У другој години студија кандидати се опредељују за основну ужу област научног, односно уметничког истраживања.

Трећа година студија посвећена је искључиво изради докторске дисертације.

Члан 17.

Настава на докторским академским студијама организује се у два основна облика:

- групна настава (предавања), и
- појединачна (менторска) настава.

Групна настава (предавања) представља основни облик наставе на докторским академским студијама и реализује се из свих предмета прве и друге године студија, које похађа више од 5 полазника.

Појединачна настава се одржава, у виду консултација, у трећој школској години, и на оним предметима из прве и друге године студија које похађа 5 или мање полазника.

Члан 18.

Настава се изводи на српском језику.

Факултет може организовати и изводити поједине делове докторских студија, као и организовати израду и одбрану докторске дисертације на страном језику, под условом да је такав студијски програм одобрен, односно акредитован. Литература за наставу и научно-истраживачки рад може бити и на неком од светских језика.

Члан 19.

Услови уписивања године и предмета, испитни рокови, начин полагања испита, као и поновно уписивање године и предмета регулисани су општим актима Универзитета и Статутом Факултета.

Члан 20.

Настава у првој години студија је заједничка за све студенте који похађају докторске студије и организована је по принципу модула. Садржаји модула се могу мењати у оквиру истог студијског програма на почетку сваке студијске године, без промене укупног броја ЕСПБ бодова у оквиру модула.

У другој години студенти се опредељују за основну односно ужу област научног, односно уметничког истраживања. У другој години студенти укупно похађају 6 предмета од којих су 3 обавезна предмета и 3 изборна предмета. Сва 3 обавезна предмета су из области истраживања за коју се студент определио. Од 3 изборна предмета у трећем и четвртном семестру, 2 изборна предмета морају бити из области истраживања за коју се студент определио, док 1 изборни предмет може бити из било које области истраживања. Листа изборних предмета може се мењати и допуњавати сваке школске године без промене укупног броја ЕСПБ кредита.

Трећа година студија посвећена је припреми и изради докторске дисертације. У петом семестру студент у оквиру појединачне (менторске) наставе приступа изради тематског истраживања, које има за циљ формулисање пријаве теме докторске дисертације. У шестом семестру студент приступа изради докторске дисертације.

Члан 21.

Спецификацијом сваког предмета у студијском програму предвиђене су предиспитне обавезе, њихов удео у укупном броју поена као и начин полагања испита. Испит може бити писмени или усмени. Испит може бити и у виду израде семинарског рада који се брани пред предметним наставником.

Коначна оцена на испиту заснована је на укупном броју поена које је студент стекао испуњавањем предиспитних обавеза и полагањем испита, садржи максимално 100 поена, а утврђује се према следећој скали:

- до 54 поена – оцена 5 (није положио)
- од 55 до 64 поена – оцена 6 (довољан)
- од 65 до 74 поена – оцена 7 (добар)
- од 75 до 84 поена – оцена 8 (врло добар)
- од 85 до 94 поена – оцена 9 (одличан)
- од 95 до 100 поена – оцена 10 (одличан-изузетан).

Просечна оцена докторских студија је аритметичка средина оцена испита из свих предмета.

Члан 22.

Наставу на докторским студијама изводе наставници Факултета који су референтни за област истраживања за коју изводе наставу. Референтност наставника за извођење наставе на докторским студијама утврђује Веће докторских студија, на основу критеријума које утврди.

Наставу на докторским студијама могу изводити наставници са звањем доктора наука или уметности или професори Факултета. Уз претходну сагласност Наставно-научног већа, наставу могу држати и наставници других факултета, као и

лица изабрана у научна звања, а под условима и на начин прописан Законом и општим актом који доноси Сенат Универзитета у Београду и Факултет.

Одлуку о ангажовању наставника других факултета и лица изабраних у научна звања доноси Наставно-научно веће Факултета пре почетка наставе, за сваку школску годину.

Члан 23.

Пре почетка сваке школске године Наставно-научно веће, на предлог Већа докторских студија, доноси план ангажовања наставника за докторске студије.

Једним предметом докторских студија може руководити само један наставник.

Један наставник може руководити наставом из највише 2 предмета на докторским студијама у току једне школске године, од којих само 1 предмет може бити обавезни предмет, а 1 изборни предмет, без обзира на научну односно уметничку област истраживања.

Један студент докторских студија код једног наставника може слушати и полагаати највише 3 предмета у току прва 4 семестра.

Члан 24.

Наставници који изводе наставу на докторским студијама дужни су да у договору са студентима одреде време консултација за свој предмет. Консултације су по правилу појединачне, али могу бити и групне.

Члан 25.

У року од 6 година, рачунајући од дана почетка семестра у коме је студент уписао докторске студије, студент мора положити све испите и друге радове прописане чланом 16, пријавити и одбранити докторску дисертацију.

У року од једне године, рачунајући од дана почетка семестра у коме је студент условно уписао докторске студије, студент мора положити допунске испите. За такве студенте рок из става 1 овог члана рачуна се на исти начин као и за остале студенте.

У случају прекорачења рока из претходних става овог члана студент губи статус студента докторских студија.

Лице које је изгубило статус студента докторских студија може поново конкурисати за упис на докторске студије. Уколико је кандидату одобрен поновни упис, могу му се признати претходно положени испити на докторским студијама. При поновном упису студент плаћа пун износ школарине за годину коју уписује (при чему једној школској години одговара 60 ЕСПБ бодова).

IV. ДОКТОРСКА ДИСЕРТАЦИЈА

Члан 26.

Студент стиче право на пријављивање теме докторске дисертације када положи све испите и испуни све остале обавезе предвиђене студијским програмом, тј. оствари 150 ЕСПБ бодова и уколико му је просечна оцена на докторским студијама најмање 8. Уколико студент има просечну оцену на докторским студијама мању од 8, има право да поново упише (уз плаћање школарине) поједине семестре у којима може поново да похађа наставу на појединим предметима, како би побољшао своју просечну оцену.

Приликом пријављивања теме студент подноси студентској служби Факултета:

- попуњен захтев, који садржи
  - радни наслов теме дисертације,
  - образложење теме, које садржи предмет рада, циљеве истраживања, основне хипотезе, методе истраживања, очекиване резултате истраживања, прелиминарни списак литературе и прелиминарни садржај докторске дисертације.
  - име једног или више наставника Факултета или других научних радника који се баве ужом научном или уметничком облашћу из које је предложена тема, а од којих једног може, уз образложење, предложити за руководиоца израде дисертације (ментора);
- биографију;
- списак научних и стручних радова и
- копије радова.

Тема докторске дисертације треба да припада научној или уметничкој области истраживања у оквиру које је кандидат уписан.

Члан 27.

Веће докторских студија разматра пријаву теме докторске дисертације и исту може прихватити, упутити на дораду или одбити.

По потреби Веће докторских студија може позвати кандидата да усмено образложи елементе из пријаве.

Уколико Веће докторских студија одбије пријаву, студент нема право на израду докторске дисертације са предложеном темом. Студент може да поднесе нову пријаву са другом темом, према датој процедури.

Уколико Веће докторских студија упутити пријаву на дораду, студент поступа према сугестијама Већа докторских студија и кориговану пријаву поново предаје Студентској служби Факултета.

Уколико Веће докторских студија прихвати пријаву, упућује предлог Наставно-научном већу Факултета за именовање чланова Комисије за оцену услова и прихватање теме докторске дисертације.

Члан 28.

Наставно-научно веће Факултета разматра предлог Већа докторских студија и образује Комисију за оцену услова и прихватање теме докторске дисертације, која треба да размотри пријаву кандидата, процени могућност постизања научног доприноса у оквиру теме и сачини предлог за руководиоца израде дисертације (у даљем тексту: ментор). Комисија има најмање три члана, од којих је најмање један члан наставник у радном односу са пуним радним временом на Факултету, и најмање један спољни члан који није у радном односу на Факултету. Првоименовани члан је председник Комисије.

Члан 29.

Комисија за оцену услова и прихватање теме докторске дисертације подноси свој извештај у року 60 дана. У току рада на извештају Комисија може захтевати од кандидата допунски материјал или додатна образложења предложене теме.

- Извештај Комисије садржи, између осталог,
- име кандидата и радни наслов теме;
  - податке о претходном школовању кандидата;

- образложење теме, које треба да садржи:
  - предмет истраживања;
  - стање научног подручја у коме се дисертација ради;
  - циљ израде дисертације;
  - очекиване научне доприносе;
  - уколико се очекује да резултати истраживања буду практично применљиви, треба то нагласити;
- предлог ментора;
- оригиналне потписе чланова Комисије и сагласност предложеног ментора.

Извештај се пише на формулару у коме су јасно дефинисане пропозиције.

Извештај се предаје у три штампана примерка и у електронском облику.

Веће докторских студија разматра Извештај Комисије за оцену услова и прихватање теме докторске дисертације и може га прихватити, упутити на дораду или одбити. Уколико Веће докторских студија одбије Извештај, односно прихвати негативан Извештај Комисије студент нема право на израду докторске дисертације са предложеном темом. Студент може да поднесе нову пријаву са другом темом, према истој процедури. Уколико Веће докторских студија сугерише да се Извештај упутити на дораду, Комисија поступа према сугестијама Већа докторских студија и коригује свој Извештај. Уколико Веће докторских студија прихвати Извештај, упућује предлог Наставно-научном већу Факултета на усвајање Извештаја за оцену услова и прихватање теме докторске дисертације и именовање ментора.

Ако Комисија не поднесе благовремено свој извештај, Наставно-научно веће на првој седници по истеку предвиђеног рока, у оквиру посебне тачке дневног реда, може на основу предлога председника или неког од чланова Комисије и изношења разлога закашњења у подношењу извештаја да продужи рок за подношење извештаја, с тим да продужење рока може износити највише 30 дана. Уколико ни у продуженом року Комисија не поднесе свој извештај, Наставно-научно веће образује нову комисију, у коју могу ући и поједини чланови из претходне комисије, али не сви. Уколико новоформирана комисија не поднесе извештај у предвиђеном року, овај поступак се понавља све док именована комисија у предвиђеном року не поднесе извештај Наставно-научном већу.

Члан 30.

Наставно-научно веће прихвата или одбацује извештај о прихватању теме поднет од стране Комисије за оцену услова и прихватање теме докторске дисертације.

Ако Веће прихвати извештај, именује се ментор.

Ако Веће не прихвати извештај Комисије, Веће може образовати нову комисију. Процедура и временски рокови за нову комисију исти су као и за претходну.

На основу извештаја нове комисије, Наставно-научно веће мора донети коначну одлуку о прихватању или одбацивању предложене теме докторске дисертације.

Члан 31.

Уколико Наставно-научно веће прихвати предложену тему, прослеђује предлог одговарајућем Већу научне области Универзитета на давање сагласности.

Уколико Наставно-научно веће Факултета или Веће научне области Универзитета не прихвати предложену тему, односно стави примедбе, студент,

предложени ментор и Веће докторских студија поступају у складу са предлогом Већа.

Студент има прво приговора на одлуке Већа докторских студија Наставно-научном већу, а на одлуке Наставно-научног већа Савету Факултета.

Члан 32.

Ментор је из реда професора овог Факултета из научног или уметничког подручја из кога се дисертација припрема и, по правилу, из реда наставника изборне области истраживања које је студент уписао, а код којих је слушао и полагао испите.

Ментор може бити наставник са звањем доктора наука или уметности или професор Факултета.

Ментор је дужан да студента уводи у методiku решавања проблема које рад третира и у методiku научно-истраживачког односно уметничко-истраживачког рада уопште.

Један наставник може истовремено бити ментор највише пет докторских дисертација. У изузетним ситуацијама Веће докторских студија може појединим наставницима дозволити да истовремено буду ментори у више од пет докторских дисертација.

Ментор усмерава рад кандидата, помажући му кроз консултације у анализама, одређивању обима, садржају и начину излагања научних резултата дисертације.

Члан 33.

Докторска дисертација мора бити резултат оригиналног научно-истраживачког или уметничко-истраживачког рада кандидата из области архитектуре и урбанизма.

Докторска дисертација мора садржати самостални научни допринос кандидата, који се верификује у научној јавности кроз радове објављене у часописима и приказане на конференцијама.

Члан 34.

Студент мора да одбрани докторску дисертацију у року од шест година од дана уписа докторских студија.

У оправданим случајевима, на лични захтев студента, Наставно-научно веће може продужити овај рок за још један семестар.

Уколико студент у наведеним роковима не одбрани докторску дисертацију, престаје му статус студента докторских студија.

Члан 35.

Дисертација мора да садржи увод, централни део, закључак, списак литературе и садржај. Прилог докторске дисертације је наслов и концизан садржај на енглеском језику у обиму до две стране, у коме су прецизно наведени оригинални научни доприноси кандидата.

Докторска дисертација се по правилу пише на српском језику, у обиму од 40.000-120.000 речи.

Одштампану докторску дисертацију студент предаје Студентској служби Факултета у шест истоветних укоричених примерака, заједно са једним примерком у електронском облику, по правилу у pdf формату. Уколико дисертација буде измењена по сугестијама комисије и другим примедбама, са извештајем комисије, у Библиотеку Факултета, предаје се и кориговани примерак.

После усмене одбране докторске дисертације студент предаје најмање два истоветна укоричена примерка дисертације и један примерак у електронском облику. Укоричена дисертација садржи, као додатак, извештај Комисије о прегледу и оцени докторске дисертације

Члан 36.

По предаји докторске дисертације, ментор као члан Комисије предлаже још најмање два члана Комисије за преглед и оцену дисертације. Овај предлог разматра Веће докторских студија и Наставно-научном већу Факултета даје предлог чланова Комисије за преглед и оцену дисертације. Најмање два члана Комисије морају бити из уже научне, односно уметничке области из које је докторска дисертација урађена.

Члан 37.

Наставно-научно веће Факултета разматра предлог Већа докторских студија и образује Комисију за преглед и оцену дисертације.

Комисија за преглед и оцену дисертације има најмање 3 члана, а, по правилу, највише 5 чланова. У комисији су најмање два наставника Факултета, од којих најмање један у звању професора. У комисију улази и бар један спољни члан који није у радном односу на Факултету. Члан комисије може бити наставник универзитета или лице које је изабрано у научно звање (научни сарадник, виши научни сарадник или научни саветник). Сви чланови комисије морају имати докторат наука из научних области које су у вези са предметом дисертације, или бити у звању професора Факултета.

Први члан Комисије је истовремено и њен председник.

Члан 38.

Комисија за преглед и оцену дисертације је дужна да у року од 60 дана поднесе свој извештај Наставно-научном већу Факултета.

Извештај комисије треба да садржи:

- датум или редни број седнице ННВ на којој је формирана комисија за преглед и оцену, име кандидата и наслов теме;
- податке о кандидату:
  - кратку биографију кандидата;
  - стручну делатност;
  - основне податке о објављеним радовима из области дисертације;
- анализу рада:
  - податке о предмету истраживања;
  - податке о стању подручја у коме се ради дисертација;
  - кратак опис примењених метода;
  - кратак опис резултата истраживања;
- закључак:
  - главне научне доприносе кандидата;
  - подручја примене и ограничења;
  - могућа даља истраживања;
  - предлог Наставно-научном већу;
- оригиналне потписе свих чланова комисије уколико нема издвојених мишљења.

Извештај се пише на основу формулара-упитника у коме су јасно дефинисане пропозиције. Извештај се предаје у три штампана примерка и у електронском облику.

Извештај Комисије мора да подржава више од половине њених чланова. Уз извештај се подносе и евентуална издвојена мишљења чланова Комисије.

Ако Комисија не поднесе благовремено свој извештај, на првој седници Наставно-научног већа по истеку предвиђеног рока, у оквиру посебне тачке дневног реда, председник или неко од других чланова Комисије извештава Наставно-научно веће о разлозима закашњења у подношењу извештаја. Наставно-научно веће тада може да продужи рок за подношење извештаја за још 30 дана или да образује нову комисију, у коју могу ући и чланови из претходне комисије. Уколико новоформирана Комисија не поднесе извештај у предвиђеном року, овај поступак се понавља све док именована Комисија у предвиђеном року не поднесе извештај Наставно-научном већу.

Члан 39.

У року од седам дана од дана када Комисија поднесе свој извештај, даје се јавна објава о месту где су докторска дисертација и извештај Комисије изложени јавности. По правилу, место излагања је Библиотека Факултета. Извештај може бити изложен и на сајту Факултета. У објави се наводе и следећи подаци:

- име кандидата;
- наслов докторске дисертације;
- имена чланова комисије која је прегледала и оценила рад; и
- обавештење да ће дисертација и извештај комисије бити изложени на увид јавности 15 дана од дана објављивања извештаја.

Потписане писане примедбе и предлоге у вези са докторском дисертацијом и извештајем Комисије за преглед и оцену, као и образложен предлог да докторска дисертација буде одбачена као несамосталан рад, односно као рад без научног доприноса, може на адресу Факултета доставити сваки грађанин или институција у року поменутом у претходном ставу. Поднете примедбе се уз извештај Комисије достављају Наставно-научном већу.

Комисија за преглед и оцену дисертације дужна је да размотри све такве примедбе и предлоге и о њима у писаном облику извести Наставно-научно веће на седници на којој се разматра њен извештај.

Члан 40.

Наставно-научно веће разматра извештај Комисије за преглед и оцену докторске дисертације, заједно са приспелим примедбама и предлозима, и одлучује о прихватању извештаја, по правилу на првој седници после истека рока у коме су дисертација и извештај Комисије били изложени јавности.

Уколико Наставно-научно веће не прихвати предлог Комисије за преглед и оцену дисертације да се рад кандидата призна као докторска дисертација, Веће може образовати нову комисију. Процедура и временски рокови за нову комисију исти су као за претходну. На основу извештаја нове комисије, Наставно-научно веће мора донети коначну одлуку о прихватању или одбацивању рада кандидата као докторске дисертације.

Уколико Веће, на предлог комисије за преглед и оцену дисертације, прихвати рад кандидата као његову докторску дисертацију, на истој седници одобрава усмену одбрану дисертације и образује Комисију за усмену одбрану. Комисија има најмање 3 члана, а, по правилу, највише 5 чланова. У комисију за

усмену одбрану, по правилу, улазе сви чланови Комисије за преглед и оцену дисертације.

Наставно-научно веће Факултета прослеђује своју одлуку одговарајућем Већу научне области Универзитета на давање сагласности.

Уколико Веће научне области Универзитета условно прихвати реферат о поднетој докторској дисертацији, пре одбране је студент дужан да модификује дисертацију сагласно сугестијама Већа. При томе ментор мора својим потписом гарантовати да је студент у коначној верзији дисертације извршио све захтеване допуне и измене.

Уколико Веће научне области не да своју сагласност, већ затражи да се дисертација измени или допуни, та измењена или допуњена дисертација излаже се на увид јавности заједно са допуњеним извештајем Комисије за оцену дисертације у трајању од 15 дана. Потом Наставно научно веће усваја измењени и допуњени извештај Комисије и уколико га усвоји своју одлуку доставља одговарајућем Већу научне области. Наставно-научно веће Факултета на захтев ментора може да прошири или промени комисију за оцену измењене односно допуњене докторске дисертације.

Члан 41.

Ако Комисија за преглед и оцену дисертације предложи да се рад не призна као докторска дисертација и Наставно-научно веће прихвати тај предлог, рад се враћа кандидату и не може се поново подносити Факултету.

Студент има право да пријави нову тему ако му Наставно-научно веће Факултета или Веће научне области Универзитета први пут дисертацију одбије. Ово право може се користити само једанпут. Процедура у погледу пријаве нове теме и прегледа и оцене нове дисертације иста је као и у случају докторске дисертације која се први пут пријављује, односно подноси на преглед и оцену уз обавезу да студент мора завршити докторске студије односно одбранити докторску дисертацију у року од 6 година, сагласно Статуту Универзитета и Факултета.

Члан 42.

По добијању сагласности Већа научне области Универзитета, заказује се јавна усмена одбрана докторске дисертације.

Датум одбране мора бити објављен најмање три дана пре одбране. У објави мора бити наведено

- име кандидата;
- наслов дисертације;
- дан, час и место одбране и
- имена чланова Комисије за усмену одбрану.

Одбрана докторске дисертације обавља се у просторијама Факултета.

Члан 43.

Кандидат брани докторску дисертацију пред комплетном именованом Комисијом за усмену одбрану. У случају спречености неког од чланова, одбрана се може спровести и пред непотпуном комисијом, али не мањом од три члана, уколико за то постоји писана сагласност одсутних чланова комисије, или по одобрењу Декана Факултета.

Члан 44.

На одбрани докторске дисертације кандидат треба да покаже да потпуно влада материјом коју је обрадио и да образложи и одбрани научне закључке до којих је у свом раду дошао, уз посебно истицање свог научног доприноса.

Одбрана докторске дисертације је усмена и јавна.

Члан 45.

Јавном усменом одбраном докторске дисертације руководи председник Комисије.

О целом току јавне усмене одбране докторске дисертације води се записник. Записник води један од чланова Комисије за усмену одбрану.

Председника и записничара Комисије одређују чланови Комисије.

Члан 46.

Одбрана почиње тиме што председник Комисије за усмену одбрану

- износи биографске податке о кандидату,
- упознаје присутне са хронологијом израде дисертације, односно са
  - пријавом теме дисертације,
  - подношењем дисертације на преглед и оцену,
  - одлукама Наставно-научног већа Факултета и сагласности Већа научне области Универзитета и
- чита закључак извештаја Комисије за преглед и оцену дисертације.

После уводне речи, председник Комисије тражи да кандидат сажето изложи своју дисертацију, са посебним освртом на научне доприносе који су у њој садржани.

Кандидат излаже главне резултате своје дисертације, по правилу у трајању до 45 минута.

После излагања кандидата, чланови Комисије за одбрану постављају питања кандидату која се односе на саму дисертацију или на ужу научну област из које је дисертација. Кандидат је дужан да одговори на свако питање.

Када чланови Комисије заврше испитивање кандидата, председник Комисије се обраћа присутнима и обавештава их да свако од присутних може да постави питање кандидату у вези са дисертацијом. Кандидат је дужан да одговори и на таква питања, за која председник Комисије за усмену одбрану нађе да су умесна.

По завршетку испитивања кандидата, Комисија за одбрану се повлачи и без присуства других лица доноси закључак о томе да ли је кандидат одбранио докторску дисертацију и са којом оценом. Одлука се доноси већином гласова чланова Комисије и уноси у записник са одбране дисертације.

По доношењу одлуке и састављању записника, Комисија се враћа у просторију у којој се одбрана одржава. Председник Комисије за одбрану чита записник са одбране и закључак Комисије.

Члан 47.

Студент докторских студија који је успешно одбранио докторску дисертацију, стиче назив доктора техничких наука из области архитектура, односно доктора уметности из области дизајна (архитектура), право на диплому о завршеним докторским студијама, као и сва права која му тиме по закону припадају.

По успешној одбрани и достављању записника са одбране, Факултет студенту, на његов захтев, издаје уверење о завршеним докторским студијама, која важи до доделе дипломе.

Диплому потписом оверавају Декан Архитектонског факултета и Ректор Универзитета у Београду. Диплома се студенту додељује на промоцији коју организује Универзитет.

Члан 48.

Ако Комисија за одбрану дисертације донесе закључак да кандидат није на задовољавајући начин одбранио своју дисертацију или одговорио на постављена питања, усмена одбрана дисертације може се поновити само једном. Датум накнадне одбране заказује Комисија за усмену одбрану по завршетку прве одбране.

У случају да на накнадној одбрани Комисија поново донесе закључак да кандидат није на задовољавајући начин одбранио своју дисертацију или одговорио на постављена питања, кандидат губи право на одбрану докторске дисертације.

Члан 49.

Ако након одбрањене докторске дисертације Факултет добије образложено, писано и потписано обавештење да дисертација није оригиналан и самосталан научни резултат кандидата, Наставно-научно веће образује нову комисију од најмање пет чланова, који имају исте квалификације као чланови комисије која је повољно оценила дисертацију. У ову комисију не може ући ни један члан из комисије која је дала повољну оцену дисертације. Нова комисија подноси Наставно-научном већу извештај у року одређеном чланом 39. овог Правилника.

Ако се на основу извештаја нове комисије покаже да је то потребно, Наставно-научно веће заказује дан јавне расправе о предлогу за поништење докторске дисертације и одговарајуће дипломе. Том приликом чланови нове комисије постављају питања студенту који треба да докаже да је дисертација резултат његовог оригиналног и самосталног научноистраживачког рада. Комисија доноси и саопштава свој закључак по поступку као у члану 47 овог Правилника.

Одлуку о оглашавању ништавном дипломе о стеченом научном звању доктора наука, у случају потребе, доноси Наставно-научно веће Факултета на основу извештаја Комисије са јавне расправе.

V. РУКОВОЂЕЊЕ СТУДИЈАМА

Члан 50.

У реализацији докторских студија надлежности су подељене између Факултета и Универзитета у Београду. У оквиру Факултета надлежности су подељене између:

- Декана Факултета,
- Савета Факултета,
- Наставно-научног већа Факултета,
- Продекана надлежан за докторске студије,
- Већа докторских студија,
- наставника области истраживања и руководиоца области истраживања, и
- Већа департмана.

Члан 51.

Универзитет у Београду:

- усваја предлог Факултета за увођење студијских програма докторских студија;
- утврђује матичност Факултета за подручја у оквиру којима се образују студијски програми;
- остварује сарадњу факултета у организовању студија интердисциплинарних и мултидисциплинарних области;
- расписује конкурс за упис на докторске студије;
- даје сагласност на теме докторских дисертација;
- даје сагласност на извештаје о прегледу и оцени докторских дисертација;
- доноси коначну одлуку о признавању страних високошколских исправа докторских студија.

Члан 52.

Декан Факултета предлаже мере за унапређење докторских студија и стара се о извршењу одлука Савета и Наставно-научног већа у вези са докторским студијама. Део ових послова може обављати и продекан надлежан за докторске студије, по овлашћењу Декана.

Члан 53.

Савет Факултета доноси акт у вези са финансирањем докторских студија, а посебно доноси одлуку о износу годишње школарине за докторске студије за домаће и стране држављане.

Члан 54.

Наставно-научно веће:

- утврђује, заједно са Деканом, јединствену политику чији је циљ стално унапређење квалитета наставе на докторским студијама и усавршавање научноистраживачког рада;
- разматра и доноси студијске програме докторских студија и области истраживања, као и одговарајуће планове и програме, на предлог Већа докторских студија;
- предлаже Универзитету расписивање конкурса за упис на докторске студије, укључујући и број студената који се уписују;
- доноси план ангажовања за извођење наставе на докторским студијама, на предлог Већа докторских студија;
- одређује комисије за оцене услова и прихватање тема докторских дисертација, на предлог Већа докторских студија;
- одобрава теме докторских дисертација и именује менторе, на предлог Већа докторских студија;
- одређује комисије за преглед и оцену докторских дисертација, на предлог Већа докторских студија;
- прихвата извештаје комисије за преглед и оцену докторске дисертације;
- одређује комисије за одбрану докторских дисертација;

- одређује комисије за признавање страних високошколских исправа докторских студија;
- предлаже Универзитету признавање страних високошколских исправа докторских студија;
- доноси општа акта Факултета у вези са докторским студијама;
- решава све молбе и жалбе студената у другом степену у односу на Веће докторских студија.

Члан 55.

Продекан надлежан за докторске студије:

- предлаже мере за унапређење докторских студија,
- руководи радом Већа докторских студија, (сазива састанак Већа, саставља дневни ред, води седнице и потписује записник са седница Већа).
- руководи реализацијом студијског програма докторских студија,
- стара се о примени овог правилника.

Члан 56.

Веће докторских студија:

- предлаже Наставно-научном већу нове студијске програме докторских студија и измене и допуне студијског програма и области истраживања на основу предлога групе наставника једне или више области истраживања или Већа департмана;
- прати поступак пријема студената по расписаном конкурс;
- одлучује о молбама за промену области истраживања докторских студија;
- разматра пријаве тема докторских дисертација и предлоге ментора, и даје предлог Наставно-научном већу на усвајање;
- даје предлог Наставно-научном већу за одређивање комисија за оцену услова и прихватање теме докторске дисертације;
- разматра извештаје комисија за оцену услова и прихватање теме докторске дисертације и даје предлог Наставно-научном већу на усвајање;
- даје предлог Наставно-научном већу за одређивање комисија за преглед и оцену докторске дисертације;
- решава све остале молбе и жалбе студената докторских студија у првом степену;
- ближе одређује правила докторских студија

Чланове Већа докторских студија бира Наставно научно веће, на предлог департмана Факултета. У Већу докторских студија сваки департман има по 3 члана, у звању професора Факултета.

Одлуке се доносе гласањем, простом већином од укупног броја чланова Већа докторских студија.

Мандат чланова Већа докторских студија је 3 године.

Веће докторских студија за свој рад одговара Наставно-научном већу Факултета.

Члан 57.

Сви наставници који одређене школске године изводе наставу у оквиру једне области истраживања, образују скуп наставника те области истраживања. У

његовој надлежности налази се целокупна организација наставе те области истраживања.

Скуп наставника области истраживања, из својих редова бира руководиоца области истраживања, са мандатом од три године. Руководилац области истраживања је из реда наставника са пуним радним временом на Факултету, а најмање у звању професора. Избор руководиоца потврђује Наставно-научно веће. Руководилац области истраживања оперативно руководи докторским студијама из области истраживања сходно овом Правилнику, Статуту Факултета и општим актима Универзитета.

Руководилац области истраживања оперативно руководи наставом из области истраживања, а посебно:

- предлаже унапређење наставе у оквиру области истраживања,
- предлаже план наставе у оквиру области истраживања;
- даје студентима сагласност за промене предмета или области истраживања у оквиру студијског програма.

Члан 58.

Већа департмана:

- предлажу план ангажовања наставника на докторским студијама;
- покрећу иницијативу за образовање или промену студијског програма, односно области истраживања докторских студија;
- дефинишу уже области истраживања за које су поједини наставници департмана компетентни;
- предлажу Наставно-научном већу своје представнике у Већу докторских студија;
- учествују у раду Већа докторских студија преко својих представника.

Области истраживања студијског програма докторских студија су у надлежности једног или више департмана Факултета.

VI. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 59.

Уколико настану случајеви који се не могу решити директном применом овог Правилника, решава их Веће докторских студија у првом степену, а Наставно-научно веће у другом степену, у духу овог Правилника, Статута Факултета, Статута Универзитета и Закона о високом образовању.

Члан 60.

Студенти уписани на магистарске и докторске студије на Факултету до ступања на снагу Закона о високом образовању имају право да заврше студије по започетом плану и програму, условима и правилима студија најкасније до 9. септембра 2012. године.

Кандидати који су пријавили тему докторске дисертације на Факултету до ступања на снагу Закона о високом образовању, имају право да одбране докторску дисертацију и стекну научни степен доктора наука најкасније до 9. септембра 2010. године.

Лица која су стекла академски назив магистра наука по прописима који су важили до дана ступања на снагу Закона о високом образовању, могу стећи научни степен доктора наука пријавом теме и одбраном докторске дисертације према

прописима и општим актима Факултета који су важили до ступања на снагу Закона о високом образовању, најкасније до 9 септембра 2012. године.

Лица која су уписала магистарске или докторске студије на Факултету до ступања на снагу Закона о високом образовању могу у току студија прећи на докторске студије у складу са одредбама овог Правилника, у оквиру истих или сродних области истраживања, уколико испуњавају услове из члана 7 овог Правилника.

Лица која су стекла академски назив магистра наука до ступања на снагу Закона о високом образовању и лица која су завршила магистарске студије у складу са ставом 1 овог члана, могу конкурисати за упис на докторске студије уколико претходно нису пријавила докторску дисертацију. При упису на докторске студије, могу им се признати претходно положени испити уколико су у складу са одговарајућим предметима изабране области истраживања. Одбрањен магистарски рад им се признаје као еквивалент трећег семестра.

Члан 61.

Овај Правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у Билтену Факултета.

Све евентуалне измене и допуне овог Правилника доносе се по истом поступку по коме је и донет.

ДЕКАН
АРХИТЕКТОНСКОГ ФАКУЛТЕТА

Проф. др Владимир Мако, с.р.